Ο ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Μιὰ ζωὴ ἀφιερωμένη στὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος

Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν Ἀθηνῶν διὰ τὰ δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας

61ον

Ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Χρυσοστόμου μὲ τὸν Βενιζέλον, εὑρισκόμενον τότε εἰς τὸ Παρίσι. Ἡ πρώτη ἐπιστολὴ ἐστάλη εἰς τὸν Χρυσόστομον ἀπὸ τὸν Κυριάκον Τσολαϊνόν, γραμματέα τοῦ Ἐθνάρχου. Φέρει χρονολογίαν 6)13 Ἰανουαρίου 1920. Γνωστοποιεῖ λῆψιν ὑπομνήματος. Καὶ κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ Βενιζέλου, μαζὶ μὲ τοὺς φιλικοὺς χαιρετισμούς του, ζητεῖ:

«Ἐπειδὴ πρόκειται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Τουρκικοῦ νὰ παραταθῇ τώρα ὀλίγον θεωρῶ ἐπωφελὲς ὅπως ζητήσω τὴν τε γνώμην σου καὶ ἀρωγὴν — ἐμπιστευτικῶς —ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν προνομίων καὶ διατάξεων διὰ τὸ καθεστὼς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα εἰς ἃ θὰ ἀφεθῇ ἡ Τουρκικὴ ἐπικυριαρχία καὶ εἰς ἃ θὰ ὑπάρχουν χριστιανοί. Εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς ἑτοιμάσετε ἕνα ὑπόμνημα ἢ νὰ μᾶς ἀποστείλετε μερικὰς σημειώσεις αἵτινες θὰ μᾶς βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον καὶ θὰ μᾶς ὑπενθυμίσουν πράγματα τὰ ὁποῖα ἴσως μόνον εἰδικοὶ — ὡς Ὑμεῖς — δύνασθε νὰ μᾶς ὑποδείξετε; Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ σᾶς εἶμαι βαθύτατα εὐγνώμων».

Ὁ Χρυσόστομος ἀπαντᾶ, ὅτι μετὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1912, συναπτομένης τῆς συνθήκης, τοῦ ὑπεβλήθησαν τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς ἐρωτήματα καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν Βενιζέλον μακρὸν ὑπόμνημα, τοῦ ὁποίου, δυστυχῶς, δὲν περιέσωσε τὸ ἀντίγραφον ἕνεκα τῶν διωγμῶν.

«Πρῶτος ὅρος — γράφει — ἦτο ἡ ἀπόδοσις πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἵτινες καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν, εἰς πλείστας κοινότητας, ἡρπάγησαν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Χριστιανῶν, ἀπὸ τῆς ἁλώσεως καὶ ἐντεῦθεν, ὅπως καὶ ἡ Ἁγία Σοφία, καὶ μετετράπησαν εἰς Τζαμία.

»Τὸ μακρὸν τοῦτο ὑπόμνημα πάντως θὰ εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ἐναποτεθειμένον καὶ θεωρῶ ἀπαραίτητον καὶ ἀναγκαιοτάτην τὴν ἀνερεύνησιν καὶ ἐξεύρεσίν του.

»Τῆς μελέτης μου δὲ ταύτης συντομωτάτην περίληψιν εἶχον καταρτίσει συγχρόνως καὶ ἀποστείλει καὶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ταύτης εὐτυχῶς ἀντίγραφον κρατήσας, στέλλω πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, μὲ τὴν εὐχήν, ὅπως ταχέως Σᾶς ἐπανίδωμεν ἐν μέσῳ ἡμῶν δαφνοστεφανωμένους καὶ τροπαιούχους καὶ βροντοφωνήσωμεν εἰς σύμπαντα τὸν κόσμον «Νενίκηκας Γαλιλαῖε»!

»Ἐν ἢ περιπτώσει αἱ πληροφορίαι αὗται δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, καταρτίζω καὶ ἄλλο ὑπόμνημα, ὃ θὰ Σᾶς ἀποστείλω· τὸ παρὸν στέλλω διὰ τὸ ἐπεῖγον τοῦ πράγματος.

Τῷ Ἐξοχωτάτῳ Κυρίῳ Προέδρῳ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ, τὰ σέβη μου.

»Ἐπὶ τούτοις, εὐχόμενος Ὑμῖν τὰ βέλτιστα καὶ ἀσπαζόμενος μετ' ἀγάπης, διατελῶ.

»Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς, εὐλογιῶν καὶ ἀγάπης, φίλος ἐν παντὶ καὶ ὁλοπρόθυμος».

Ἰδοὺ καὶ τὸ ὑπόμνημα περὶ τοῦ ὁποίου κάμνει λόγο στὴν ἐπιστολή του πρὸς τὸν Τσολαϊνὸ ὁ Χρυσόστομος, καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε ὑποβληθῆ ἐν καιρῷ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν:

«...Θεωρῶ, ὅτι ὁ νῦν καιρὸς εἶναι ὁ ἁρμοδιώτατος, καθ' ὃν τὰ Πατριαρχεῖα, ὡς ἡ ἀνωτάτη πνευματικὴ Ἀρχή, τῶν Χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἀπαραίτητον ἐκτελοῦσα καθῆκον, ὀφείλουσι νὰ ὑψώσωσι φωνὴν πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Εὐρώπην καὶ νὰ ζητήσωσιν ὅπως διὰ Διεθνοῦς πράξεως ἐξασφαλισθῶσιν οἱ στοιχειώδεις ἐκεῖνοι ὅροι, ὅσοι ἀπαραιτήτως ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀνεπηρέαστον ἐν Μουσουλμανικῇ Ἐπικρατείᾳ ὕπαρξιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἂν οὐχὶ ἄνετον, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἀνεκτὴν δι' ἀνθρώπινα πλάσματα ζωὴν τῶν Χριστιανῶν τέκνων της, περὶ ὧν οὐδεμία ὑφίσταται διεθνὴς πρᾶξις. Θεωρῶ ἀπαραίτητον, ὅπως δι' ὑπομνήματός της ζητήσῃ παρὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συνδιασκέψεως ἡ Ἐκκλησία μας νὰ κυρωθῶσι διὰ πράξεως διεθνοῦς τὰ κεκτημένα προνόμια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους μας καὶ συμπληρωθῶσι ταῦτα, ὁριζομένου, ὅτι:

»α) Ἡ Ἐκκλησία συντάσσει ἐλευθέρως καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς Πολιτείας κανονισμοὺς καὶ ὀργανικοὺς νόμους, ἀφορῶντας εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῆς, εἰς τὴν ἐθνικὴν της ἐκπαίδευσιν καὶ εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης τῶν τέκνων της.

»β) Συγκαλεῖ Συνόδους Τοπικὰς ἢ Γενικὰς καὶ Ἐθνοσυνελεύσεις πρὸς νομοθετικὴν ἢ πάσης δήποτε φύσεως ἐργασίας, χωρὶς νὰ ζητῇ καὶ λαμβάνει κυβερνητικὰς ἀδείας.

»γ) Εἰσπράττει ἀνεμποδίστως οἱουσδήποτε ἐράνους πρὸς οἱονδήποτε σκοπὸν ἐκκλησιαστικόν, ἐθνικόν, φιλανθρωπικόν, ἐκπαιδευτικόν, ἐπιβάλλει φόρους, διοργανοῖ λαχεῖα κοινοτικὰ κλπ.

»δ) Κέκτηται ὅλας τὰς ἀρχαίας προνομίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀσυδοσίας καὶ ἀσυλίας καὶ τοῦ ἀπαραβιάστου τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχηγῶν καὶ ὑπαλλήλων.

»ε) Ἀνεγείρει ἢ ἐπισκευάζει χωρὶς μηδεμίαν νὰ ἔχῃ ἀνάγκην κυβερνητικῆς ἀδείας, ναούς, ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ κτίρια ἅτινα ἀναγνωρίζονται ὡς νομικὰ πρόσωπα, ἔχοντα τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτῶσιν καὶ ἐγγράφωσιν ἐπ' ὀνόματί των κινητὰ καὶ ἀκίνητα οἱασδήποτε φύσεως.

»στ) Τηρεῖ ληξιαρχικὰ βιβλία ἀποτελοῦντα πλήρη ἀπόδειξιν, κηρύττει εἰς ἀπαγόρευσιν προβαίνει εἰς ἀπογραφὰς χριστιανικῶν περιουσιῶν, (ἀσχέτως ἂν ὑπάρχῃ ἢ μὴ ὑπάρχει διαθήκη), διορίζει καὶ παύει ἐπιτρόπους, κηδεμόνας διαχειριστὰς ἐπὶ κειμένων κληρονομιῶν καὶ ἐπιβλέπει τὴν διαχείρισιν αὐτῶν.

»ζ) Ἐνασκεῖ δικαστικὴν ἐξουσίαν (ἐκουσίαν τε καὶ διαμφισβητουμένην) ἐφαρμόζουσα τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον ἐπὶ πάσης ἀνεξαιρέτως ὑποθέσεως καὶ ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἀναγομένου εἰς τὸ οἰκογενειακὸν δίκαιον (περί τε τῆς προσωπικῆς καταστάσεως καὶ περὶ τῶν ἐκ τοῦ γάμου ἀπορρεόντων δικαιωμάτων) καὶ εἰς τὸ κληρονομικὸν δίκαιον, δικάζουσα πᾶσαν διαφοράν, προερχομένην ἐκ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου καὶ ἐκ διαθήκης διαδοχῆς καὶ ὅταν πρόκειται περὶ κτήματος πάσης φύσεως.

»η) Ἐκτελεῖ ἀμέσως καὶ κατ' εὐθεῖαν διὰ τῶν ἰδιωναυτῆς ὑπαλλήλων πᾶσαν ἀπόφασίν της, ὡς καὶ τὰ προξενεῖα, ἐπιβοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τμήματος τοῦ Κράτους.

»θ) Οἱ Χριστιανοὶ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ μεταβάλλωσιν ὑπηκοότητα, μὴ ἀπαιτουμένης, πρὸς τοῦτο, αὐτοκρατορικῆς ἀδείας.

»ι) Ὁ προσηλυτισμὸς καὶ ἡ ἐξωμοσία ἀπαγορεύεται οὐδενὶ μὴ ὑπερβάντι τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας νὰ ἐξισλαμισθῇ ἢ καὶ ἂν ἐπιτραπῇ, θὰ ἰσχύῃ ἡ ἀμοιβαιότης δι' ἀμφότερα τὰ θρησκεύματα τὰ ἢ νὰ τεθῶσι, τέλος, φραγμοὶ αὐστηρῶς κανονίζοντες τὰ τῶν ἐξισλαμίσεων, οἷον λ. χ. νὰ παραδίδωνται εἰς τὰς Μητροπόλεις ἐπὶ 48 ὥρας πρὸς νουθεσίαν κατ' ἰδίαν.

»ια) Καταργεῖται ἡ στρατολογία τῶν Χριστιανῶν, ἐπανερχομένου κατὰ τοῦτο ἢ βελτιουμένου τοῦ πρώην καθεστῶτος.

»ιβ) Κατὰ τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν, ἂν θὰ διατηρηθῇ Βουλή, δημοτικῶν ἢ αἱρετῶν ἀρχόντων, οἱ χριστιανοὶ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ψηφίζουσι κεχωρισμένως ἰδίους ὑποψηφίους.

»ιγ) Μικρὰ δικαστήρια θέλουσι δικάζει τὰς μεταξὺ Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων διαφορὰς πάσης φύσεως.

»ιδ) Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἰσότιμος τῇ Τουρκικῇ καὶ γίνεται αὐτῆς χρῆσις ἐπισήμως καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ δικογράφοις καὶ ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἀλληλογραφίᾳ τῶν Μητροπόλεων πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τἀνάπαλιν.

»ιε) Κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ λαμβάνονται καὶ οἱ δημόσιοι κλπ. ὑπάλληλοι.

»ιστ) Τὴν προστασίαν τῶν Ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς ἔχει ἡ Ἑλλάς.

Πολλὰ καὶ ἄλλα, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, θεωρῶ ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προσελκύσωσι τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον τῶν Ἁγίων Ἀδελφῶν, καὶ νὰ σκεφθῶσι σοβαρῶς πῶς καὶ τί θὰ ζητήσωμεν παρὰ τῆς Εὐρώπης νῦν, ὅτε εἶναι ὁ ἁρμόδιος καιρός, ἵνα μὴ δοκιμάσωμεν καὶ αὖθις τοὺς ἐξευτελισμοὺς τοῦ παρελθόντος.

Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ».

ΑΥΡΙΟΝ: Λόγος τοῦ Χρυσοστόμου πρὸς τὸν Μικρασιατικὸν νέον στρατόν.

ΚΗΔΕΙΑ

Τὸν σεβαστὸν μας σύζυγον, πατέρα καὶ πάππον

ΧΡΙΣΤΟΝ Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΚΗΝ

ΕΤΩΝ 85

θανόντα κηδεύομεν σήμερον καὶ ὥραν 11ην π. μ. ἐν Προστοβίτσῃ.

Ἡ σύζυγος: Ἀστέρω. Τὰ παιδιά του: Ἀνδρέας καὶ Ἀθανασία, Κωνσταντῖνος, Παπαδημάκης. Βασίλειος καὶ Δημήτριος Κοκοῆς. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

Γραφεῖον, ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΧΑΡΙΤΑΤΟΥ, Κορίνθου 262—Βότση, τηλ. 27—60

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 8ην π. μ. εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίου Διονυσίου τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς μας συζύγου

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΦΛΑΜΙΑΤΟΥ

παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Νικολέτα Δ. Φλαμιάτου.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίων Ἀποστόλων κοινότητος Σαγεΐκων, ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς σεβαστῆς μας συζύγου, μητρός, ἀδελφῆς, θείας καὶ μάμμης

ΗΡΑΣΚΕΥΗΣ Α. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν εἰς αὐτό.

Ὁ σύζυγος: Ἀνδρέας Ἀνδρουτσόπουλος. Τὰ τέκνα: Σοφία καὶ Δημήτριος Πετρόπουλος, Ἀθανάσιος Ἀνδρουτσόπουλος, Χρῖστος καὶ Γεωργία Ἀνδρουτσοπούλου, Φίλιππος καὶ Τασία Ἀνδρουτσοπούλου, Παναγιώτης καὶ Θεοδώρα Ἀνδρουτσοπούλου, Κωνσταντίνα καὶ Γεώργιος Ταπεινός. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

Σαγέϊκα τῇ 16—11—1963

Γραφεῖον Κηδειῶν, ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΥ, Κορίνθου 262, τηλ. 27—60.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον καὶ ὥραν 9ην π. μ. εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίου Νικολάου 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ καὶ θείου

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΑΛΙΑΤΣΟΥ

παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος. Τὰ τέκνα. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην π. μ. ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Μητροπόλεως 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς μας συζύγου, πατρός, θείου καὶ πάππου.

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΘΕΜΕΛΗ

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ

παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος. Τὰ τέκνα. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9ην π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ἁγίου Γεωργίου Ρίου, ἐτήσιον μνημόσυνον, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς προσφιλοῦς μας συζύγου καὶ μητρός

ΑΝΤΩΝΙΑΣ Δ. ΖΕΡΒΑ

παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ὁ σύζυγος: Δημήτριος. Τὰ τέκνα: Βασίλειος καὶ Φανὴ, Νικόλαος, Ἀλέξανδρος, Μαίρη.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακήν, 17ην τρέχοντος καὶ ὥραν 10.30 π.μ. 40θήμερον μνημόσυνον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Δούκα—Ἠλείας, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς λατρευτῆς μας συζύγου, μητέρας, ἀδελφῆς, θείας καὶ μάμμης

ΕΛΕΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ὁ σύζυγος: Ν. Π. Νικολόπουλος, Γυμνασιάρχης. Τὰ τέκνα: Μεγακλῆς καὶ Πάτρα, Τάκης Νικολόπουλος. Οἱ ἀδελφοί: Μαρία Ἀλ. Καραμέρου, Ἀλεξάνδρα καὶ Ἀθανάσιος Εὐθυμίου, Σοφία καὶ Βασίλειος Τσουρούλας. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ ἔγγονοι.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πολυαγαπημένου μας συζύγου, ἀδελφοῦ καὶ θείου

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Δ. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

παρακαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του, ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος. Οἱ ἀδελφοί. Οἱ ἀνεψιοί.

Ἰδιαίτεραι προσκλήσεις δὲν θὰ σταλοῦν

Κοινὴ Θέατρου — ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΕΧΝΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΥ Ο' ΝΗΛ: «Ὁ παγοπώλης ἔρχεται»

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ κ. ΠΕΡΣΕΩΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ

Μία παράστασις ἀρίστη, ὅπως εἶναι ὅλες πάντοτε οἱ παραστάσεις τοῦ Θιάσου τοῦ Καρόλου Κούν. Λέει κανείς πῶς εἶναι μάγος αὐτὸς ὁ σκηνοθέτης, ποὺ τιθασεύει ὅλους τούς ἠθοποιούς του. Πῶς ἀλλοιῶς νὰ τὸ ἐξηγήσῃ κανείς αὐτὸ ποὺ γίνεται σὲ κάθε ἀνέβασμα ἔργου καὶ πῶς ἀκόμα νὰ σκεφθῇ ὅταν παρατηρῇ σὲ στελέχη του ποὺ φεύγουν ἀπὸ τὸ δάσκαλό τους, νὰ χάνουν σὲ ἄλλη σκηνή τὰ νερά τους; Τὸ μακρύπνοο ἔργο τοῦ Ο' Νὴλ θὰ ἠταν ἀναμφισβήτητα κουραστικὸ αὐτὴ τὴν χρονικὴ περίοδο τοῦ μεγάλου ἄγχους τῆς ζωῆς, ἂν δὲν βρισκόταν ὁ Κάρολος Κούν νὰ τ' ἀνεβάσῃ μὲ τὸν τρόπο τὸ δικό του. Ὁ «Παγοπώλης ἔρχεται» εἶναι τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ἐννέα ἔργα ποὺ θ' ἀποτελοῦσαν τὸν «κύκλο» του, ποὺ θ' ἀποτελοῦσαν μιὰ αὐτοβιογραφία καὶ ποὺ ὁ θάνατος τοῦ συγγραφέα δὲν ἄφησε νὰ ὁλοκληρώσῃ. Περίεργος ὁ τίτλος τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καὶ τὸ θέμα του καὶ ἡ πλοκή του ἔχουν κάτι τὸ μυστήριον, κάτι ποὺ ἔρχεται ἀπὸ μακρυὰ κι' ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Φαίνεται πῶς ὅ,τι γράφτηκε βγῆκε ἀπὸ μιὰν ἀνήσυχη, πολὺ ἀνήσυχη ὕπαρξι, ποὺ βασανίζονταν νὰ βρῇ μιὰ διέξοδο, κι' ἐκεῖ ποὺ τὴν ἀνεκάλυπτε, ἐκεῖ καὶ τὴν ἔχανε, γιατὶ ἀκολουθοῦσε τὸ ριζικό της. Διερωτᾶται ὁ γράφων, ἂν ἀπ' αὐτὴ τὴν ἴδια του τὴ ζωὴ δὲν προέρχεται ὁ «Παγοπώλης» ποὺ εἶναι ἕνα ἔργο ἀναμφισβήτητης ποιότητος ἰσὲ νόημα καὶ ἀναζητήσεις. Τυχοδιωκτικὴ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ο'Νὴλ στήνεται ἐδῶ, σ' ἕνα μπάρ ἀνάμεσα σὲ μεθυσμένους ἀνθρώπους, ποὺ ἄλλοι δὲν ξαίρουν τί λένε, κι' ἄλλοι πάλι κάτι πᾶνε νὰ ποῦν. Καὶ οἱ πόρνες ποὺ τριγυρίζουν καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ὑποκόσμου ποὺ σέρνουν τὸ σαρκίο τους ἀνάμεσα στὸ πονηρὸ καὶ στὸ βρώμικο. Σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιο ὁ συγγραφεὺς πλέκει τὸ ἐκπληκτικὸ αὐτὸ ἔργο, ὅπου ὁ θεατής παρακολουθεῖ τίς εἰκόνες του ἄφωνος. Αὐτοί οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἀπόκληροι τῆς ζωῆς ποὺ δὲν ἔχουν πειά ὄνειρα, ποὺ δὲν ἔχουν σκοπούς, ποὺ περνοῦν ἄσκοπα καὶ ἄχαρα τίς ὧρες τους ἀναζητῶντας τὴ νιρβάνα στὸ κρασί, εἶναι ἄνθρωποι ποὺ συνήντησε ὁ συγγραφεὺς στὸ δρόμο του, ὅταν κι' ὁ ἴδιος ἀναζητοῦσε τὴ ζωή καὶ δὲν τὴν εὕρισκε. Ὁ ρεαλισμὸς ποὺ εἶναι βασμένος στὴν ἱστορία αὐτή, αὐτὸς ὁ χρωστῆρας τῆς ἀλήθειας, τῆς πραγματικότητος, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Ο'Νὴλ ἔδωσε ζωή στὰ πρόσωπά του σ' ἀφήνει κατάπληκτο. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι μοιάζουν μὲ ὅλους τούς βασανισμένους ἀνθρώπους, μὲ ὅλους τούς ταπεινοὺς ἀνθρώπους ποὺ μιὰ μέρα ξεκίνησαν μὲ μιὰν ἀγκαλιὰ ὄνειρα κι' ἄλλες τόσες ἐπιθυμίες νὰ φτάσουν κάπου. Κι' ἦρθε ἡ στιγμὴ ποὺ ἔνοιωσαν πῶς δὲν φτάνει μονάχα νὰ θέλῃς καὶ νὰ μπορῇς, εἶναι κι' τύχη ποὺ ἔρχεται ἀπὸ κοντά σου, ἐμπόδιο τρανὸ πολλὲς φορές.

Νὰ τί παρουσιάζει στὸν «Παγοπώλη» του. Τὰ ἀνθρώπινα ἀπραγματοποίητα ὄνειρα, ποὺ κουρελιάζουν τούς ἀνθρώπους καὶ λυώνουν τὸ ἠθικό. Σ' αὐτὴ τὴν τρομερὴ στιγμὴ τῶν πεθαμένων—ζωντανῶν φτάνει ὁ καινούργιος ἄνθρωπος. Ἔρχεται «ἐξωραϊσμένος» ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κάθε τί παληό ἕνας ἀπὸ τούς συντρόφους αὐτούς τοῦ κρασοπωλείου. Αὐτὸς ὁ περιοδεύων πλασιέ, ὁ Χίκυ, πέφτει σὰν βόμβα ἀνάμεσα στούς κοιμισμένους καὶ φιλοσοφοῦντας ἀπογοητευμένους. Εἶναι ὁλότελα ἄλλος ἄνθρωπος. Προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τούς φίλους του νὰ κάνουν τὸ ἴδιο μ' αὐτὸν καὶ νὰ πετάξουν τὸν ἑαυτό τους τὸν παληό στὰ σκουπίδια καὶ ν' ἀντικρύσουν τὸ φῶς τῆς νέας ζωῆς. Νὰ δοκιμάσουν πάλι! Ν' ἀγωνιστοῦν. Γιὰ νὰ ζήσουν. Ὅμως ἡ προσπάθειά του αὐτή, ὅσο κι' ἂν στὴν ἀρχὴ ἐμπῆκε σὲ καλὸ δρόμο, κι' ἔνος— ἕνας ἔβγαινε στὸ φῶς τοῦ ἥλιου νὰ ξαναδοκιμάσῃ, δὲν τὰ κατάφερε. Ἦταν ὁ βοῦρκος ὁ παληός, βαθύς, καὶ δὲν ἦταν εὔκολο ν' ἀποτιναχθῇ. Κι' ἡ τραγωδία τῶν ἀνθρώπων συνέχισε ὡς τὸ τέλος... Ἀπόφθεγμα: Εἶναι προτιμότερο κατὰ τὸν Ο'Νὴλ ν' ἀφήνῃς τούς ἀνθρώπους νὰ ζοῦν μὲ τὰ ὄνειρά τους. Ἐπικίνδυνο νὰ τούς γκρεμίζῃς ὅσο κι' ἂν ἡ προσπάθειά σου εἶναι εὐγενική. Μοιάζει σὰν νὰ τούς σκοτώνῃς.

Τὸ ἔργο στεφανώνει τὸ τραγικὸ στοιχεῖο ποὺ τὸ διανθίζει ἕνα κάποιο πικρὸ χιοῦμορ, μιὰ βαθειὰ εἰρωνία γιὰ τὰ ἀνθρώπινα. Αὐτὴ ἡ παρέα ποὺ πίνει, λέει κουταμάρες ἀλλὰ καὶ μεγάλες φιλοσοφίες, σοῦ δίνει κάποιες στιγμὲς κέφι νὰ γελάσῃς. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὸ τὸ γέλιο; Σαρκαστικὸ ἢ πικρόχολο γιὰτὴν κατάντια τῶν ἀνθρώπων;

Ἄθλος ἀληθινὸς ἡ σκηνοθεσία τοῦ ἔργου. Θὰ καταβλήθηκαν μεγάλοι κόποι καὶ ξενύχτια γιὰ νὰ δοθῇ αὐτὴ ἡ παράστασι τῶν τεσσάρων ὡρῶν. Πιστεύω στὴν τιμιότητα τοῦ χαρακτῆρα τοῦ Κούν καὶ δὲν συζητῶ ἐδῶ τὴν περικοπή του. Εἶναι ἀκέραιος πάντα. Δὲν θέλει νὰ δώσῃ ἔργο κουτσουρεμένο. Ἀξίζει ὅμως νὰ χαρῇ κανείς αὐτὴ τὴν ἑρμηνεία ἔστω κι' ἂν σταθῇ ἀκίνητος τόσο χρόνο. Θὰ ἐκτιμήσῃ μιὰ φιλότιμη προσπάθεια ποὺ δὲν βρῆκε ἀκόμα τὸ Κράτος συμπαραστάτη. Θὰ δῇ αὐτούς τούς ἥρωας—ἠθοποιούς νὰ στέκωνται ὧρες στὸ κάθισμά τους, ἀκίνητοι, χωρίς πολλὲς φορές ἀναπνοή γιὰ νὰ στήσουν τὸ ἔργο τέλεια. Ἔργο πολὺ δύσκολο στὸ πειθάρχημά του, στὸ σύνδεσμό του, στὴ διδασκαλία του. Ἔργο μὲ ἄλλα λόγια μεγάλης ὑπομονῆς ἀπὸ ὅλους. Ἀπὸ τὸ σκηνοθέτη, ἀπὸ τὸ θίασο, ἀπὸ τὸν θεατή. Ἀλλά...εἶναι— τί τὰ θέλετε;— ἔργο πνοῆς. Ὅλοι δώσανε τὴν ψυχή τους γιὰ νὰ ἑρμηνευθῇ μὲ ζωὴ κάθε ρόλος. Ὁ Κάρολος Κούν παίζει σταθερὰ τὸν ἀναρχικὸν Σλέϊντ. Ἔχει φωνὲς ἀνθρωπιᾶς καὶ τρυφερότητας ὁ τόνος του. Ὁ Χατζημάρκος πάλι ἕνας γραφικώτατος κι' ἀπολαυστικώτατος μαγαζάτορας. Κι' ὁ Γιῶργος Λαζάνης περίφημος τύπος στὸν Χίκυ του. Ὁ Μίμης Κουγιουμτζῆς παίζει τὸν Ντὸν Πάρριτ μὲ κατανόησι. Ἡ Μάγια Λυμπεροπούλου κι' ἡ Τζένυ Γαϊτανοπούλου μαζὶ μὲ τὴ Δέσποινα Μπεμπεδέλη σκιαγραφοῦν ἄξια τὶς τροτέζες. Ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι πλαισιώνουν τὸ ἔργο φιλότιμα. Στὸ ἔργο βοήθησαν πολὺ τὰ σκηνικὰ τοῦ Βάσου Βασιλειάδη. Πολὺ καλὴ ἡ μετάφρασι τοῦ Μάριου Πλωρίτη. Μιὰ ἀλησμόνητη παράσταση.

ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΣ

Ὁ Νομάρχης Ἀχαΐας, πρόεδρος τῶν ἱδρυμάτων παιδικῆς προστασίας, ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, διακηρύττει ὅτι, τὴν 11ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 11—1 τοῦ ἔτους 1963, διενεργηθήσεται τακτικὸς ἐτήσιος μειοδοτικὸς διαγωνισμὸς δι' ἀνοικτῶν προσφορῶν, διὰ τὴν ἀνάδειξιν χορηγητῶν ἐργολάβων τῶν Ἱδρυμάτων: 1) Ἐθνικοῦ Σκαγιοπουλείου Ἀγροτικοῦ